

IN DE WEEK

met Rudolf Steiner het jaar door - weekspreek 5

In het licht, dat uit de geestesdiepten
In de ruimte vruchtbaar wevend
Het goddelijk werken openbaart:
Verschijnt het wezen van de ziel
Zich openend voor het wereldzijn
Nu het verzeen is
Uit de benaauwenis van het zelf.

Oer-licht

Alles is licht. Alles is eeuwig licht. Er is niets geworden dat niet eerst licht was. Daarvoor is de zon zelfs niet eeuwig genoeg. Het is het oerlicht waarover sterrenkundigen gissen, licht waarmee het Bijbelboek Genesis opent: 'En God zei: 'Er zij licht', en er was licht.' In alles wat er is, verbergt zich nog het goddelijk scheppingslicht. Soms versteend tot stralend kristal, soms verborgen in het uranium waar het alleen met geweld uit kan worden losgemaakt tot een alles vernietigende flits. Scheppingsmachten hebben al het zijnde in aanschijn gebracht. Niet als een fabrikant die zich niet meer om zijn producten bekommert, maar als scheppers die zichzelf verbonden hebben met de materie. Natuurvolken herkenden nog de geestwezens in bomen en stenen, die ze aanbaden als hun goden. Sprookjes gaven namen aan feeën, gnomen, nixen of sylfen. Wij zien alleen nog de schaduw van hun aanwezigheid in de schoonheid van de natuur of in de opbrengst van hun licht-energie.

Het wezen-van-ons wezen uit de vorige weekspreek heeft zichzelf hervonden in de lichtwereld van de geest. En nu maant de geestwereld: weet dat er geestwezens met de aarde verbonden zijn, die in de materie gevangen werden. Uit geestesdiepten klinkt: 'Ook wij zijn er!' Dat zijn geen zingende engelenkoren, maar gekluisterde elementenwezens die deel zijn van de stoffelijke wereld. Wij onttrekken onze energie aan de materie. In de materie schenken ze ons hun lichtkracht maar laten hun materie-resten achter, zoals als van alle vuur as en rook overblijft.

We staan ver af van volkeren die zich nog verbonden voelden met natuurwezens. We zijn nuchtere mensen die in een moderne wereld leven. Maar de kolonisatie van de natuur door de mens is een onrecht, dat de klimaatactivist Al Gore een 'inconvenient truth' noemde: een ongemakkelijke waarheid. Je kunt de kinderen hiermee confronteren - en soms kan dat niet anders - maar laat ze eerst en al liefde beleven voor de natuur en de wereld waarin ze leven. Liefde voor de schoonheid van de taal, de exactheid van het rekenen, de pracht van planten- en dierenwereld, respect voor alle mensen. Wie dat zijn leven lang meedraagt draagt een licht met zich mee, dat reikt tot in de verborgen wereld van de materie. Het vraagt van ons opvoeders keuzes te maken in de manier waarop je met de natuur omgaat. Beschouw wat de natuur schenkt als een gift, niet als eigendom. Maak gebruik van zijn ongekende kracht als het nodig is. Wees dankbaar als ze de paardenkrachten van je auto deden galopperen, of doe toch maar het licht uit als je een kamer verlaat. Alle beetjes helpen, ook als het om liefde voor de wereld gaat.

In zijn tweede symfonie klinkt het 'Oer-licht' van Gustav Mahler, als was het een kinderlied: naïef, hoopvol, angstig, waarachtig.

O Röschen rot,
Der Mensch liegt in größter Not,
Der Mensch liegt in größter Pein,
Je lieber möcht' ich im Himmel sein.
Da kam ich auf einem breiten Weg,
Da kam ein Englein und wollt' mich abweisen.
Ach nein, ich ließ mich nicht abweisen!
Ich bin von Gott und will wieder zu Gott,
Der liebe Gott wird mir ein Lichtchen geben,
Wird leuchten mir bis in das ewig selig' Leben!

Oh roosje rood!
De mens is in grote nood!
De mens is in grote pijn!
Daarom wilde ik in de hemel zijn!
Toen kwam ik op een brede weg;
Toen kwam er een engeltje en wees mij terug.
Ach neen! Ik liet me niet terug wijzen!
Ik kom van God en wil weer tot God!
De goede God zal me een lichtje geven,
zal mij verlichten tot in 't eeuwige, zalige leven.

Luister naar: <https://www.youtube.com/watch?v=tsm6lDuM3JA>
Janet Baker met Leonard Bernstein - Edinburgh - 1973

Rudolf Steiner schreef voor iedere week van het jaar een spreuk die kleur en betekenis geeft aan de loop van het jaar. Hij beschreef met woorden van 100 jaar geleden de werkelijkheid van nu. De weekspreuken zijn door mij vrij vertaald. Het origineel lees je hier: <https://www.antrovista.com/verdieping> - klik op weekspreek.

Kees Verhage